

1. Ogólne wprowadzenie do Listu Jakuba

1.1. Powstanie Listu, jego adresaci, ogólna sytuacja

List powstał bardzo wcześnie, po prześladowaniach, które spowodowały rozproszenie wierzących i jest prawdopodobnie najstarszym z pism Nowego Testamentu. Datuje się go na 40 lub 44, a najpóźniej na 49 rok, zwykle zależnie od tego, czy owe prześladowania, to były te, które wybuchły po ukamienowaniu Szczepana, (Dz 7-8) czy też owe z Dz 12 rozpętane przez Heroda. Wg Józefa Flawiusza Jakub Brat Pański, został zabity w r. 62, więc ta data jest absolutnie graniczna, a w praktyce oznacza to, że autor zwraca się do Kościoła Pańskiego jeszcze przed upadkiem świątyni jerozolimskiej, więc złożonego w ogromnej większości z rodowitych Żydów.

Jego adresatami są chrześcijanie żydowskiego pochodzenia, rozproszeni pośród narodów. (Patrz w. 1:1.) Ich sytuacja, w chwili gdy pisany jest ów list, to, co prawda, życie w rozproszeniu, lecz bez prześladowań zewnętrznych. Moim zaś zdaniem list został napisany do konkretnego Zboru Pańskiego, (bądź, skoro w jego tekście nie występuje nigdzie słowo *eklezja*, ale *synagoga*, to może raczej synagogi mesjanistycznej), w konsekwencji zaistniałej w nim konkretnej sytuacji, lecz o tym postaram się przekonać Szanownego Czytelnika w toku dalszych wywodów.

Niestety, co do treści, to posiada ona niewiele świadectw zewnętrznych. Cytują go, bądź wspominają jedynie Cyryl Jerozolimski, Grzegorz z Nazijanzu, Euzebiusz z Cezarei, Anestazjusz i Hieronim.

Natomiast wewnętrzne świadectwo treści listu jest bardzo silne i posiada pełne odzwierciedlenie w innych częściach Nowego Testamentu, zarówno, co do osoby autora i jego łatwo rozpoznawalnych cech szczególnych, jak i w kwestii nauczania. Rzekoma kontrowersja z omawianą przez Apostoła Pawła doktryną zbawienia wyłącznie z łaski przez wiarę, wynika bowiem z niezrozumienia nauczania, które przekazuje Jakub.

1.2. Ogólnie, o zawartości listu

Jak już pisałem, list zawiera niewiele teologii, ale bardzo dużo nauk praktycznych, związanych z wydarzeniami, które miały miejsce u adresatów. Nie oznacza to jednak, że brak w nim nauki. Ona jest obecna niczym konstrukcja, ale trzeba dłużej przyglądać się tekstowi żeby ją dostrzec.

Swoje praktyczne – dotyczące postępowania – nauki Jakub przekazuje używając 14 obrazów, głównie, choć nie tylko, ze świata przyrody i doświadczeń z pracy rolnika, (wyjątek, to lustro, w 1:23-24 i ster, w 3:4), przy czym wszystkie one służą napomnieniu czytelników. Miejscami, jako formy wypowiedzi, używa diatryby, która tu polega na toczeniu dyskusji z domyślnym interlokutorem. (2:18-26) Stawia też język symbolicznie na ławie oskarżonych, (3:5-10) inscenizuje rozprawę sądową, (4:13-17 i 5:1-6) a na świadka winy powołuje materię nieożywioną – rdzę (BW), bądź jad, wg BYZ. (5:3 i 4)

W toku swojego wyvodu, przywołuje pięć postaci ze Starego Testamentu: Abrahama, (2:21-22) Rahab, (2:25) Proroków, (5:10) Joba (5:11) i Eliasza (5:17). Jak zauważa Mc Arthur list zawiera 40 odwołań do Starego Testamentu i 20 do Kazania na Górze. 62 wyrazy w nim występujące to hapax legomeny, czyli słowa nie występujące w innych miejscach Nowego Testamentu. Najobszerniejszy temat, to kwestia języka, która przeplata się aż 19 razy w toku całego listu, z czego 15 wystąpień to napomnienia, a pięć zachęty; jedno zaś miejsce nosi obie cechy równocześnie. (4:13.15) Mac Donald zauważa, że, jak na tak krótki, liczący zaledwie 108 wersetów list, jest w nim bardzo duże zagęszczenie nakazów, gdyż występują one aż 62 razy. Cytaty ze Starego Testamentu pochodzą z Septuaginty.

Specjaliści twierdzą że list napisany jest na najwyższym poziomie jeśli chodzi o język grecki, ja zaś dodam, że także retorycznie jest to istny majstersztyk.

1.3. Autorstwo Listu

Niestety jest ono dyskutowane, a to głównie z powodu oporu ze strony katolickiej, aby przyjąć możliwość taką, że Maria – matka Pańska – mogła mieć dzieci ze swoim mężem. W Wikipedii możemy przeczytać np., że jego autorem Listu Jakuba był Jakub Mniejszy,¹ ale moim zdaniem jednak, był nim Jakub Brat Pański, zwany też Jakubem Sprawiedliwym, jeden ze starszych jerozolimskiego Zboru Pańskiego. Ale dowieść tego spróbuję już w kolejnym rozdziale.

---

1 Dostęp 25 IV 2019, hasło „List Jakuba”.